

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 20 maja 2020 r.

Pozycja 240

POSTANOWIENIE z dnia 18 grudnia 2019 r. Sygn. akt Ts 130/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej D.R.V. w sprawie zgodności:

- 1) art. 214 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1360, ze zm.) w zakresie, „gdy w sytuacji przebywania strony na zwolnieniu lekarza sądowego Sąd Apelacyjny nie odracza rozprawy na jej żądanie, tylko prowadzi ją pod jej nieobecność” z art. 45 ust. 1, art. 2, art. 32, art. 77 i art. 79 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) art. 278 ustawy wskazanej w punkcie 1 w zakresie, „gdy w wypadku wymagającym wiadomości specjalnych (monitoring, e-mail) Sąd nie ustanowił biegłych tylko sam orzekł w obszarze zarezerwowanym dla biegłych” z art. 2, art. 47, art. 51 w związku z art. 31 ust. 3 i art. 2, art. 5 i art. 30 Konstytucji oraz art. 8 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5, 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61 poz. 284, ze zm.) oraz art. 7 i 8 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej z dnia 30 marca 2010 r. (Dz. Urz. UE. 2012/C 326/02);
- 3) art. 308 ustawy wskazanej w punkcie 1 w zakresie, w jakim „przy przeprowadzaniu takiego dowodu pomija się dowód z ekspertyzy biegłego nie zwracając uwagi na fakt, że temat zarówno monitoringu, e-maili, tudzież informacji ze strony internetowej wymaga ekspertyzy biegłego” z art. 2, art. 5, art. 30, art. 47 Konstytucji oraz przepisami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE.L 119/1);
- 4) art. 233 § 1 w związku z art. 309 ustawy wskazanej w punkcie 1 w zakresie, w jakim przepis ten nie zawiera wskazań, że „Sąd nie może orzekać na podstawie: doświadczenia życiowego, logiki, tudzież zeznań świadków gdy przedmiotem sporu, ma być: monitoring, e-mail zapis ze strony internetowej – pomijając jedyną konieczną procedurę jaką w tej sytuacji należy zastosować a to: fonoskopię i ekspertyzy biegłych” z art. 2 Konstytucji;

- 5) art. 24 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, ze zm.) w zakresie, w jakim „traktuje różne podmioty postępowania w identycznej niemal sytuacji w sposób różny” z art. 32 Konstytucji;
- 6) art. 102 ustawy wskazanej w punkcie 1 w zakresie, w jakim użyte w nim zostały niedookreślone zwroty typu: „wypadki szczególnie uzasadnione”, „wyjątkowe okoliczności” z art. 2, art. 69, art. 30, art. 32, art. 40 Konstytucji

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 29 sierpnia 2018 r. (data nadania), D.R.V. (dalej: skarżąca) wystąpiła z żądaniem przytoczonym na tle następującego stanu faktycznego:

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne S.A. w K. (dalej: MPK S.A. w K.) wniosło przeciwko skarżącej pozew o ochronę dóbr osobistych, w którym domagało się nakazania skarżącej opublikowania na jej koszt w Gazecie K. ogłoszenia o określonej treści, wystosowania oświadczenia z przeprosinami oraz wpłacenie na cel społeczny 3000 zł. Ze względu na brak uiszczenia opłaty od zgłoszonego roszczenia majątkowego zarządono zwrot pozwu w części dotyczącej nakazania skarżącej zapłaty kwoty 3000 zł na cel społeczny.

Skarżąca wniosła pozew wzajemny o naruszenie dóbr osobistych, w którym domagała się zasądzenia na jej rzecz od strony powodowej kwoty 80000 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od listopada 2011 r. a także nakazania MPK S.A. w K. zamieszczenia w autobusie linii 137 na okres jednego miesiąca ogłoszenia przepaszającego oraz doręczenia skarżącej listem poleconym przeprosin o określonej treści.

Wyrokiem z 16 września 2016 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w K. oddalił powództwo MPK S.A. w K. (punkt I) i zasądził na rzecz skarżącej kwotę 1180,80 zł tytułem kosztów procesu – kosztów zastępstwa prawnego (punkt II) oraz oddalił powództwo wzajemne skarżącej (punkt III) i zasądził na rzecz MPK S.A. w K. kwotę 3960 zł tytułem kosztów procesu – kosztów zastępstwa prawnego (punkt IV).

Wyrokiem z 15 lutego 2018 r. (sygn. akt [...], [...]) Sąd Apelacyjny w K. I Wydział Cywilny odrzucił apelację skarżącej w części, w jakiej dotyczyła punktu 1 zaskarżonego wyroku, odrzucił zażalenie na koszty procesu, oddalił apelację w pozostałej części oraz odstąpił od obciążenia skarżącej kosztami postępowania apelacyjnego.

Skarżąca wniosła skargę kasacyjną do Sądu Najwyższego. Postanowieniem z 29 maja 2019 r. (sygn. akt [...]) Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 2 września 2019 r. skarżąca została wezwana do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej. Pismem procesowym z 18 września 2019 r. (data nadania) skarżąca odniosła się do powyższego zarządzenia.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje.

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p. TK) skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być

przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

2. Skarga konstytucyjna jest szczególnym środkiem służącym ochronie konstytucyjnych praw lub wolności, którego wniesienie uwarunkowane zostało szeregiem przesłanek wynikających z art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowanych w przepisach u.o.t.p. TK. Wniesienie skargi jest dopuszczalne tylko w sytuacji, w której do naruszenia konstytucyjnych praw lub wolności doszło na skutek wydania rozstrzygnięcia w sprawie skarżącego, przy czym naruszenie to wynika z zastosowania przez orzekające w sprawie organy przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, który jest sprzeczny z Konstytucją. Innymi słowy: naruszenie praw lub wolności konstytucyjnych, których ochrony skarżący chce dochodzić w trybie skargi konstytucyjnej, ma być efektem niekonstytucyjnej treści przepisu zastosowanego przy rozpatrywaniu sprawy skarżącego, nie zaś wynikać z niewłaściwego zastosowania tego przepisu przez orzekające w sprawie organy. Celem skargi jest bowiem usunięcie z systemu prawa niekonstytucyjnego przepisu, którego stosowanie pociąga za sobą naruszenie chronionych konstytucyjnie praw lub wolności. Skarga konstytucyjna nie jest zatem skargą na stosowanie prawa, ale skargą na przepis prawa. Trybunał Konstytucyjny rozpatrując skargę nie pełni więc funkcji kolejnej instancji odwoławczej, a tym samym nie bada zgodności z prawem i słuszności podjętych przez orzekające organy rozstrzygnięć.

3. W ocenie Trybunału rozpatrywana skarga konstytucyjna nie spełnia powyższych warunków.

4. Trybunał stwierdził, że zarzuty sformułowane przez skarżącą w rzeczywistości nie odnoszą się do normatywnej treści zakwestionowanych przepisów, lecz do sposobu, w jaki zostały one zastosowane przez sąd w jej sprawie. W odniesieniu do art. 214 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.; dalej: k.p.c.) skarżąca wskazuje bowiem, że wykazana w wymagany sposób choroba strony, uniemożliwiająca stawienie się w sądzie, pociąga za sobą konieczność odroczenia rozprawy nawet w sytuacji, gdy strona jest reprezentowana przez pełnomocnika. Takie stanowisko znajduje swoje odzwierciedlenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. przywołana przez skarżącą uchwała SN z 11 grudnia 2013 r. III CZP 78/13), dotyczącym zakwestionowanej regulacji. Skarżąca podnosi, że nierespektowanie takiej zasady przez sądy stanowi o niezgodności art. 214 k.p.c. z Konstytucją.

Podobnie w odniesieniu do art. 278, art. 308 i art. 233 § 1 w związku z art. 309 k.p.c., zarzuty skarżącej sprowadzają się do kwestionowania sposobu przeprowadzenia przez sąd dowodów (w tym nieuwzględnienia wniosków dowodowych skarżącej) oraz kwestionowania ustaleń, jakie sąd poczynił w rezultacie przeprowadzonego postępowania dowodowego. Z naruszeniem tych przepisów związany jest także zarzut odnoszący się do art. 24 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145, ze zm.), ponieważ skarżąca niezgodności tego przepisu z Konstytucją dopatruje się w jego błędnym zastosowaniu na skutek naruszenia przez sąd przepisów dotyczących postępowania dowodowego.

Mając to na uwadze Trybunał stwierdził, że w rzeczywistości skarżąca uczyniła przedmiotem kontroli akty stosowania prawa. Trybunał przypomina, że kontrola stosowania prawa nie mieści się w zakresie jego kompetencji, ponieważ jest on „sądem prawa”, nie zaś „sądem faktów”. Nie jest też jego rolą zapewnienie jednolitości orzecznictwa sądów powszechnych.

5. Trybunał zwraca także uwagę, że przeważającą część skargi stanowią rozważania skarżącej na temat potrzeby uregulowania prawnych zagadnień związanych z monitoringiem, e-mailami, informacjami ze stron internetowych oraz możliwością wykorzystywania ich w postępowaniu dowodowym. Wskazywane przez skarżącą luki prawne i uwagi o potrzebie uzupełnienia treści zakwestionowanych przepisów o jednoznaczne postanowienia (dotyczące obowiązkowego odraczania rozprawy w przypadku przedstawienia przez stronę zwolnienia lekarskiego oraz obowiązkowego zwalniania od kosztów sądowych w przypadku korzystania przez stronę z pomocy opieki społecznej), stanowią w zasadzie postulaty *de lege ferenda* pod adresem ustawodawcy. Tego rodzaju postulaty nie mogą być jednak uwzględnione przez Trybunał Konstytucyjny, który pełni inną rolę. Należy również przypomnieć, że postępowanie przed Trybunałem Konstytucyjnym może dotyczyć jedynie hierarchicznej zgodności norm, a w przypadku skargi konstytucyjnej wzorcem kontroli konstytucyjnej mogą być wyłącznie przepisy Konstytucji. Dlatego podnoszony przez skarżącą zarzut niezgodności przepisów k.p.c. z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz. Urz. UE.L 119/1) nie może być podstawą skargi konstytucyjnej, gdyż sprowadza się do żądania badania poziomej zgodności norm. W związku z tym Trybunał stwierdza, że skarżąca nie zdołała zdefiniować i przedstawić żadnego problemu konstytucyjnego w sposób umożliwiający jego badanie. Co więcej, sposób sformułowania zarzutów oraz argumentacja podnoszona przez skarżącą, jak również kształt konstrukcyjny i redakcyjny rozpoznawanej skargi, odbiegają w sposób znaczący od zdefiniowanych w przepisach elementów skargi konstytucyjnej.

Powyższe okoliczności uzasadniają, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK, odmowę nadania skardze dalszego biegu.

Z tych przyczyn Trybunał Konstytucyjny postanowił jak na wstępie.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.